# پروتکل کارآزمایی بالینی
# مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران

۱۴۰۵/۰۸/۱۷

# اثربخشی هنر درمانی با رویکرد نقاشی بر تنظیم هیجانی، ناامیدی، تنهایی و کم رویی کودکان طلاق

## چکیده پروتکل

**هدف ازمطالعه**
تعیین اثربخشی هنر درمانی با رویکرد نقاشی بر تنظیم هیجانی، ناامیدی، تنهایی و کم رویی کودکان طلاق
**طراحی**
این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده، دو گروه موازی و دو سویه کور است که در فاز ۲ بر روی ۳۰ کودک طلاق (۱۵ نفر در هر گروه) انجام می‌شود. تخصیص نمونه‌ها به روش تصادفی ساده با استفاده از تابع RAND در نرم‌افزار اکسل انجام می‌گیرد؛ ابتدا هر شرکت‌کننده کد شناسایی دریافت و بر اساس عدد تصادفی مرتب شده، به دو گروه ۱۵ نفری تقسیم می‌شوند.
**نحوه و محل انجام مطالعه**
در این پژوهش از روش تحقیق آزمایشی میدانی و از نوع طرح پیش آزمون و پس آزمون گسترده استفاده خواهد شد . پژوهش در شهر ایذه انجام می شود. تمام شرکت کننده ها و مراقبان بالینی و ارزیابی کننده ها که داده ها را تفسیر می کنند و همه اطلاعات محرمانه و برای شرکت کننده ها اسم اختصاری در نظر گرفته می شود
**شرکت کنندگان/شرایط ورود و عدم ورود**
شرایط ورود حداقل 7 و حداکثر 12 سال سن داشته باشند فرزند طلاق باشند. خود و والدینشان رضایت شرکت در پژوهش را داشته باشند شرایط عدم ورود داشتن بیماری جسمی که در روند درمان اختلال ایجاد کند مصرف داروهای روانپزشکی
**گروه‌های مداخله**
گروه مداخله: مداخله هنر درمانی با رویکرد نقاشی بر اساس پروتکل درمانی شلانی و همکاران (1396) در 8 جلسه 45 دقیقه‌ای، هفته‌ای یک جلسه به‌صورت گروهی اجرا می‌شود. گروه کنترل: هیچ‌گونه مداخله‌ای دریافت نمی‌کنند.
**متغیرهای پیامد اصلی**
تنظیم هیجانی؛ ناامیدی؛ تنهایی؛ کم رویی.

## اطلاعات عمومی

**علت بروز رسانی**
**نام اختصاری**
**اطلاعات ثبت در مرکز**
شماره ثبت کارآزمایی در مرکز: **IRCT20260810070612N1**
تاریخ تایید ثبت در مرکز: **2026-08-24, ۱۴۰۵/۰۶/۰۲**
زمان‌بندی ثبت: **prospective**
آخرین بروز رسانی: **2026-08-24, ۱۴۰۵/۰۶/۰۲**
تعداد بروز رسانی‌ها: **0**
**تاریخ تایید ثبت در مرکز**
2026-08-24, ۱۴۰۵/۰۶/۰۲

**اطلاعات تماس ثبت کننده**
**نام**
روح الله لجم اورکی باقری
**نام سازمان / نهاد**
**کشور**
جمهوری اسلامی ایران
**تلفن**
+98 61 4362 8452
**آدرس ایمیل**
lajmorakrohallah@gmail.com

**وضعیت بیمار گیری**
**بیمار گیری تمام شده**
**منبع مالی**

**تاریخ شروع بیمار گیری مورد انتظار**
2026-09-11, ۱۴۰۵/۰۶/۲۰
**تاریخ پایان بیمار گیری مورد انتظار**
2026-09-21, ۱۴۰۵/۰۶/۳۰
**تاریخ شروع بیمارگیری تحقق یافته**
خالی
**تاریخ پایان بیمارگیری تحقق یافته**
خالی
**تاریخ خاتمه کارآزمایی**
خالی

**عنوان علمی کارآزمایی**
اثربخشی هنر درمانی با رویکرد نقاشی بر تنظیم هیجانی، ناامیدی، تنهایی و کم رویی کودکان طلاق

**عنوان عمومی کارآزمایی**
اثربخشی هنر درمانی با رویکرد نقاشی
**هدف اصلی مطالعه**
آموزشی/مشاوره‌ای
**شرایط عمده ورود و عدم ورود به مطالعه**
**شرایط عمده ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:**
حداقل 7 و حداکثر 12 سال سن داشته باشند فرزند طلاق باشند. خود

و والدینشان رضایت شرکت در پژوهش را داشته باشند

**شرایط عمده عدم ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:**

داشتن بیماری جسمی که در روند درمان اختلال ایجاد کند مصرف داروهای روانپزشکی

**سن**

از سن **7 ساله** تا سن **12 ساله**

**جنسیت**

هر دو

**فاز مطالعه**

مصداق ندارد

**گروه‌های کور شده در مطالعه**

- مراقب بالینی
- ارزیابی کننده پیامد
- آنالیز کننده داده

**حجم نمونه کل**

حجم نمونه پیش‌بینی شده: **30**

**تصادفی سازی (نظر محقق)**

اختصاص تصادفی به گروه‌های مداخله و کنترل

**توصیف نحوه تصادفی سازی**

در این پژوهش از روش تصادفی‌سازی ساده برای تخصیص شرکت‌کنندگان به دو گروه آزمایش و کنترل استفاده می‌شود. واحد تصادفی‌سازی در این مطالعه، کودکان طلاق شهر ایذه و واجد شرایط ورود به پژوهش هستند. ابتدا فهرست کامل افراد داوطلب که بر اساس معیارهای ورود به مطالعه انتخاب شده‌اند، تهیه می‌شود. سپس به هر شرکت‌کننده یک کد شناسایی عددی منحصربه‌فرد اختصاص داده می‌شود. این کدها در نرم‌افزار Random Number Generator وارد شده و برای هر فرد یک عدد تصادفی تولید می‌گردد. پس از تولید این اعداد، شرکت‌کنندگان بر اساس مقدار عدد تصادفی به ترتیب صعودی مرتب می‌شوند. سپس تخصیص افراد به دو گروه صورت می‌گیرد؛ به‌صورت متوالی، 15 نفر اول فهرست به گروه آزمایش (هنر درمانی با رویکرد نقاشی) و 15 نفر بعدی به گروه کنترل اختصاص می‌یابند. با این روش، ترتیب ورود به مطالعه و شناخت پژوهشگر از شرکت‌کنندگان هیچ نقشی در تعیین گروه نخواهد داشت. جهت پنهان‌سازی تخصیص، فردی که مسئول ورود داده‌ها و انجام فرآیند تصادفی‌سازی در نرم‌افزار است، از مجریان مداخله و ارزیابان پژوهش مستقل خواهد بود و امکان آگاهی از روند اجرای جلسات یا تغییر در تخصیص افراد را نخواهد داشت. همچنین کدهای شناسایی شرکت‌کنندگان به‌صورت محرمانه و جدا از سایر اطلاعات فردی آنان نگهداری می‌شود. بنابراین، امکان پیش‌بینی گروه تخصیص‌یافته برای هر شرکت‌کننده پیش از انجام فرآیند تصادفی‌سازی وجود نخواهد داشت.

**کور سازی (به نظر محقق)**

دو سویه کور

**توصیف نحوه کور سازی**

به‌منظور کنترل سوگیری و ارتقای روایی درونی پژوهش، این مطالعه با پروتکل دوسوکور طراحی شده است؛ بدین‌صورت که مراقبان بالینی، ارزیاب پیامد و تحلیل‌گر داده از نحوه تخصیص کودکان طلاق به گروه‌های آزمایش و کنترل بی‌اطلاع نگه داشته خواهند شد. در این فرآیند، ارزیاب پیامد در تمامی مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری، بدون آگاهی از گروه تخصیصی شرکت‌کنندگان، نسبت به جمع‌آوری داده‌ها اقدام می‌نماید تا از سوگیری در سنجش جلوگیری شود؛ همچنین، تمامی داده‌های خام با کدهای ناشناس (مانند گروه ۱ و ۲) در اختیار تحلیل‌گر آماری قرار خواهد گرفت و ماهیت واقعی گروه‌ها تا پایان فرآیند تحلیل داده‌ها فاش نخواهد شد. تمامی مراحل تخصیص توسط یک فرد مستقل از تیم پژوهشی انجام می‌گیرد و رمزگشایی کدهای تخصیص تنها پس از تکمیل نهایی تحلیل‌های آماری صورت می‌پذیرد.

**دارو نما**

ندارد

**اختصاص به گروه‌های مطالعه**

موازی

**سایر مشخصات طراحی مطالعه**

## کد ثبت در سایر مراکز ثبت بین‌المللی

خالی

## تاییدیه کمیته‌های اخلاق

### 1

**کمیته اخلاق**

**نام کمیته اخلاق**

کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی بهبهان

**آدرس خیابان**

بلوار امیرکبیر، خیابان شهید بیانی

**شهر**

بهبهان

**استان**

خوزستان

**کد پستی**

6361713198

**تاریخ تایید**

2026-07-21, ۱۴۰۵/۰۴/۳۰

**کد کمیته اخلاق**

IR.IAU.BEHBAHAN.REC.1405.185

## بیماری‌های (موضوعات) مورد مطالعه

### 1

**شرح**

مشکلات ناشی از طلاق در خانواده

**کد ICD-10**

Z63.5

**توصیف کد ICD-10**

Disruption of family by separation and divorce

## متغیر پیامد اولیه

### 1

**شرح متغیر پیامد**

تنظیم هیجانی

**مقاطع زمانی اندازه‌گیری**

قبل از انجام مداخله و دو هفته بعد از اتمام مداخله

**نحوه اندازه‌گیری متغیر**

پرسشنامه تنظیم هیجان گراس ۲۰۰۳

### 2

**شرح متغیر پیامد**

ناامیدی

**مقاطع زمانی اندازه‌گیری**

قبل از انجام مداخله و دو هفته بعد از اتمام مداخله

**نحوه اندازه‌گیری متغیر**

پرسشنامه ناامیدی بک ۱۹۷۴

### 3

**شرح متغیر پیامد**

تنهایی

**مقاطع زمانی اندازه‌گیری**

قبل از انجام مداخله و دو هفته بعد از اتمام مداخله

**نحوه اندازه‌گیری متغیر**

پرسشنامه تنهایی دی توماس و همکاران ۲۰۰۴

### 4

**شرح متغیر پیامد**

کم رویی

**مقاطع زمانی اندازه‌گیری**

قبل از انجام مداخله و دو هفته بعد از اتمام مداخله

**نحوه اندازه‌گیری متغیر**

پرسشنامه کمرویی دانشگاه استنفورد ۱۹۷۷

## متغیر پیامد ثانویه

خالی

## گروه‌های مداخله

### 1

**شرح مداخله**

گروه مداخله: جلسات هنر درمانی با رویکرد نقاشی بر اساس پروتکل درمانی طراحی شده توسط شلانی و همکاران (1396) خواهد بود. جلسات این مداخله در ۸ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای (هفته‌ای یک جلسه) به‌صورت گروهی برای گروه آزمایش انجام خواهد گرفت. هنر درمانی، رویکردی است که با هدف کاهش ناامیدی، تنهایی و کم‌رویی، و توسعه مهارت‌های تنظیم هیجانی از طریق برون‌ریزی و پردازش تعارضات درونی، به کودکان طلاق کمک می‌کند تا با جایگزینی الگوهای هیجانی بازداری‌شده با ابرازگری خلاقانه و نمادین، واکنش‌های خود نسبت به چالش‌های ناشی از طلاق والدین را مدیریت کنند. این رویکرد دارای محورهای اصلی آموزشی و درمانی در ۸ جلسه است که منجر به بهبود سلامت روان و سازگاری هیجانی می‌شود؛ این محورها عبارتند از: جلسه اول: آشنایی و برقراری ارتباط، معرفی هنر به عنوان ابزاری برای ابراز احساسات و ترسیم نقاشی «دنیای خود» بدون محدودیت در فرم و رنگ؛ جلسه دوم: شناسایی و آگاهی از هیجانات از طریق ترسیم نقاشی «لحظات شاد و غمگین زندگی»؛ جلسه سوم: بیان و پردازش خشم از طریق ترسیم نقاشی «لحظات خشم» با استفاده از رنگ‌های تند و خطوط زاویه‌دار؛ جلسه چهارم: شناسایی و پردازش اضطراب از طریق ترسیم «موقعیت‌های اضطراب‌آور» و گنجاندن راه‌حل‌های مقابله‌ای در نقاشی؛ جلسه پنجم: کشف و بازنمایی احساسات مرتبط با تعارض طلاق از طریق ترسیم دوگانه «زندگی قبل و بعد از طلاق»؛ جلسه ششم: تغییر نگرش و پرورش احساسات مثبت از طریق ترسیم «دنیای جدید و خوش‌بینانه»؛ جلسه هفتم: تقویت احساس خودارزشمندی، ابراز وجود و غلبه بر تنهایی و کم‌رویی از طریق ترسیم نقاشی «توانمندی‌ها و ارتباط با دیگران»؛ و در نهایت جلسه هشتم: تثبیت مهارت‌های هیجانی، جمع‌بندی آموخته‌ها و ترسیم نقاشی گروهی با محوریت امید به آینده. تأکید اصلی این درمان، فراهم‌سازی بستری امن برای بیان ناهشیار تعارضات عاطفی و جایگزینی احساس انزوا و درماندگی با خودآگاهی و تنظیم هیجانی کارآمد است.

**طبقه بندی**

رفتاری

### 2

**شرح مداخله**

گروه کنترل: هیچ مداخله یا درمانی دریافت نمی کنند.

**طبقه بندی**

مصداق ندارد

## مراکز بیمار گیری

### 1

**مرکز بیمار گیری**

**نام مرکز بیمار گیری**

مرکز مشاوره و خدمات روانشناسی بهروان

**نام کامل فرد مسوول**

روح اله لجم اورکی باقری

**آدرس خیابان**

خیابان شهید فتاح، خیابان قریشوندی، روبروی اداره ثبت احوال، نبش بن بست مقدم.

**شهر**

ایذه

**استان**

خوزستان

**کد پستی**

6391846148

**تلفن**

+98 916 090 1951

**ایمیل**

lajmorakrohallah@gmail.com

## حمایت کنندگان / منابع مالی

### 1

**حمایت کننده مالی**

**نام سازمان / نهاد**

دانشگاه آزاد اسلامی

**نام کامل فرد مسوول**

بهرنگ محمدصالحی

**آدرس خیابان**

بلوار زاگرس، میدان دانشجو

**شهر**

ایذه

**استان**

خوزستان

**کد پستی**

6391693627

**تلفن**

+98 996 477 0611

**ایمیل**

bsalehi@iau.ac.ir

**ردیف بودجه**

**کد بودجه**

**آیا منبع مالی همان سازمان یا نهاد حمایت کننده مالی است؟**

بلی

**عنوان منبع مالی**

دانشگاه آزاد اسلامی

**درصد تامین مالی مطالعه توسط این منبع**

100

**بخش عمومی یا خصوصی**

عمومی

**مبدا اعتبار از داخل یا خارج کشور**

داخلی

**طبقه بندی منابع اعتبار خارجی**

خالی

**کشور مبدا**

**طبقه بندی موسسه تامین کننده اعتبار**

دانشگاهی

## فرد مسوول پاسخگویی عمومی کارآزمایی

**اطلاعات تماس**
**نام سازمان / نهاد**
دانشگاه آزاد اسلامی
**نام کامل فرد مسوول**
روح الله لجم اورکی باقری
**موقعیت شغلی**
دانشجوی کارشناسی ارشد
**آخرین مدرک تحصیلی**
لیسانس
**سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها**
روانشناسی
**آدرس خیابان**
خیابان شهید مفتح، پلاک۵۶۴
**شهر**
ایذه
**استان**
خوزستان
**کد پستی**
6391676958
**تلفن**
+98 916 090 1951
**فکس**
**ایمیل**
lajmorakrohallah@gmail.com

## فرد مسوول پاسخگویی علمی مطالعه

**اطلاعات تماس**
**نام سازمان / نهاد**
دانشگاه آزاد اسلامی
**نام کامل فرد مسوول**
روح الله لجم اورکی باقری
**موقعیت شغلی**
دانشجوی کارشناسی ارشد
**آخرین مدرک تحصیلی**
لیسانس
**سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها**
روانشناسی
**آدرس خیابان**
خیابان شهید مفتح، پلاک۵۶۴
**شهر**
ایذه
**استان**
خوزستان
**کد پستی**
6391676958
**تلفن**
+98 916 090 1951
**فکس**
**ایمیل**
lajmorakrohallah@gmail.com

## فرد مسوول به‌روز رسانی اطلاعات

**اطلاعات تماس**
**نام سازمان / نهاد**
دانشگاه آزاد اسلامی
**نام کامل فرد مسوول**
روح الله لجم اورکی باقری
**موقعیت شغلی**
دانشجوی کارشناسی ارشد
**آخرین مدرک تحصیلی**
لیسانس
**سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها**
روانشناسی
**آدرس خیابان**
خیابان شهید مفتح، پلاک۵۶۴
**شهر**
ایذه
**استان**
خوزستان
**کد پستی**
6391676958
**تلفن**
+98 916 090 1951
**فکس**
**ایمیل**
lajmorakrohallah@gmail.com

## برنامه انتشار

**فایل داده شرکت کنندگان (IPD)**
خیر - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود ندارد
**توجیه/علت عدم تصمیم/عدم انتشار IPD**
داده های شرکت کننده ها کاملا محرمانه است و قصد انتشار آنها را ندارم.
**پروتکل مطالعه**
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست
**نقشه آنالیز آماری**
خیر - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود ندارد
**فرم رضایتنامه آگاهانه**
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست
**گزارش مطالعه بالینی**
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست
**کدهای استفاده شده در آنالیز**
خیر - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود ندارد
**نظام دسته‌بندی داده (دیکشنری داده)**
خیر - برنامه‌ای برای انتشار آن وجود ندارد